

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 3

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluables
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

El lleó, el lleopard i el suricata

Descripció de la unitat

El text narratiu inicial ens farà de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

Continuarem l'anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules identificant parelles de paraules antònimes i valorant el canvi de significat que aporta a un text el canvi d'un paraula per l'antònima.

Analitzarem les característiques que té una oració: sentit complet i ordre de les paraules. També iniciarem l'anàlisi sintàctica de l'oració identificant-hi el subjecte i el predicat i els nuclis respectius. Reprendrem els continguts sobre sintaxi al final de curs, en les unitats 14 i 15.

Continuarem treballant l'ús de l'accent gràfic, en aquesta unitat en les paraules acabades en diftong o en hiat i en les que en duen de diacrític.

Analitzarem el contingut i la finalitat d'una biografia.

Continuant amb les característiques de la comunicació oral, analitzarem les fórmules de tractament en les salutacions.

Pel que fa a les tècniques de creació dels textos amb intenció literària diferenciarem els tipus de narrador, en primera o en tercera persona.

Arran del contingut de la lectura inicial, en la Tasca, estudiarem l'ecosistema de la sabana.

Temporització:

Octubre   i novembre

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Transformar textos fent servir l'antonímia.
- Identificar els components bàsics de l'oració.
- Usar l'accent correctament, fins i tot el diacrític.
- Identificar els tipus de narrador.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text narratiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Identificació de parelles de paraules antònimes. • Valoració del canvi de significat que aporten les paraules antònimes. • Utilització del diccionari per a identificar paraules antònimes. • Identificació d'oracions gramaticals. • Reconeixement de les característiques de les oracions: majúscula inicial, sentit complet, verb i punt final. • Diferenciació del subjecte i el predicat d'una oració. • Compleció d'oracions. • Explicitació de subjectes el·líptics. • Identificació del nucli del subjecte i del predicat. • Accentuació de les paraules acabades en diftong i hiat. • Ús de l'accent diacrític. • Lectura i comprensió del contingut i de la finalitat d'una biografia. • Comprensió de la necessitat de respectar unes normes en la comunicació oral com 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos presentats.	2.1. Reflexiona sobre les relacions i el comportament dels personatges de la narració. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals. 2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	3. Identificar la relació d'antonímia en paraules donades i fer-ne ús.	3.1. Relaciona paraules antònimes. 3.2. Usa parelles de paraules antònimes per a canviar el sentit de les seues produccions. 3.3. Utilitza el diccionari per a localitzar antònims.
	4. Identificar l'oració i els seus constituents bàsics: subjecte i predicat.	4.1. Identifica l'oració com un grup de paraules ordenades i amb sentit. 4.2. Diferencia el subjecte i predicat de l'oració i la funció que fan. 4.3. Identifica els nuclis del subjecte i del predicat. 4.4. Reconeix i explicita subjectes el·líptics.
	5. Identificar les normes d'accentuació gràfica.	5.1. Accentua gràficament les paraules acabades en diftong o hiat. 5.2. Utilitza l'accent diacrític en les paraules presentades. 5.3. Usa correctament paraules amb accent diacrític.
	6. Identificar les característiques d'una biografia.	6.1. Identifica el contingut i la finalitat d'una biografia. 6.2. Extrau informacions de biografies.

<p>ara saludar-se.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificació de fórmules de tractament adequades a la situació de comunicació. • Diferenciació del narrador en primera o tercera persona. • Interés per la lectura de textos literaris. • Interés per diversos aspectes d'un espai natural concret, la sabana, com a mitjà per a desenvolupar la competència lingüística. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interés per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	7. Utilitzar les fórmules adequades de salutació.	<p>7.1. Saluda amb les fórmules de cortesia adequades a la situació de comunicació.</p> <p>7.2. Demana les coses per favor i dóna les gràcies.</p>
	8. Identificar el tipus de narrador en textos literaris.	<p>8.1. Diferencia el narrador que narra els fets en 1a persona i participa en el relat.</p> <p>8.2. Sap que el narrador en 3a persona no participa de la narració.</p>
	9. Reflexionar sobre la conveniència de protegir tots els hàbitats naturals.	9.1. Pren consciència de les característiques de la sabana i de la necessitat de protegir el medi.
	10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre les relacions i el comportament dels personatges de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Relaciona paraules antònimes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.2. Usa parelles de paraules antònimes per a canviar el sentit de les seues produccions.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.3. Utilitza el diccionari per a localitzar antònims.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Identifica l'oració com un grup de paraules ordenades i amb sentit.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç dels RF.

4.2. Diferencia el subjecte i predicat de l'oració i la funció que fan.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.3. Identifica els nuclis del subjecte i del predicat.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.4. Reconeix i explicita subjectes el·líptics.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
5.1. Accentua gràficament les paraules acabades en diftong o hiat.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.2. Utilitza l'accent diacrític en les paraules presentades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
5.3. Usa correctament paraules amb accent diacrític.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Identifica el contingut i la finalitat d'una biografia.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Extrau informacions de biografies.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.1. Saluda amb les fórmules de cortesia adequades a la situació de comunicació.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
7.2. Demana les coses per favor i dona les gràcies.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.1. Diferencia el narrador que narra els fets en 1a persona i participa en el relat.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.2. Sap que el narrador en 3a persona no participa de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.1. Pren consciència de les característiques de la sabana i de la necessitat de protegir el medi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Diances i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
---	---

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats, fent especial esment de la biografia.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques de l'accentuació. Reconeix la utilitat de les paraules antònimes. Identifica grups de paraules que formen oracions.
	Respectar les normes de comunicació en qualsevol context.	Identifica i usa els elements útils per a millorar la comunicació oral: salutacions i fórmules de cortesia.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Classifica les paraules segons la posició de la síl·laba tònica.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	Ordena cronològicament les dades presentades en una biografia. Construïx oracions amb paraules antònimes per observar el canvi de significat.
	Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible.	S'interessa per conèixer espais naturals diversos, com ara la sabana. Mostra una actitud favorable a la conservació de la sabana i de qualsevol espai natural.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.

		Consulta pàgines web relacionades amb un personatge per a fer-ne una fitxa de la seua biografia.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	Valora el canvi de significat que aporta l'antonímia en les produccions pròpies. És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els companys i companyes en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.	Usa les fórmules de cortesia per a demanar i agrair coses.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora textos literaris. Interés per la figura de Joanot Martorell i per la seua obra <i>Tirant lo Blanc</i> .
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Valora la implicació per a la narració que té l'ús d'un narrador en 1a o 3a persona.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Paraules antònimes

- Introduïm el concepte d'antonímia i la utilitat que té amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: L'oració

- Introduïm el concepte d'oració i els components que la formen amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Remarques sobre l'accentuació. Accent diacrític

- Apliquem les normes d'accentuació a paraules amb diftong i hiat amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Introduïm el concepte d'accent diacrític amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 5: La biografia

- Reflexionem sobre el contingut d'una biografia amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats del QA.

Tasca 6: Salutacions

- Reflexionem sobre la conveniència de saludar i agrair amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: El narrador

- Introduïm les diferències entre el narrador en 1 i en 3a persona amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: la sabana

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre la conservació de la sabana a partir de les activitats del LA.
- Farem recerques en Internet de pàgines com proposa la PD.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat corresponent, també fem l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respects de les normes bàsiques de la comunicació.

- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball com ara el diccionari.
- Reforç de l'ús de les fórmules de salutació i agraïment.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiables de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària.* Ed. Vox.
- Bingo ortogràfic.
- Begonya Esteban. *I l'avi massai va dir.* Ed. Cadí.
- Mural de regles ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
  - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
  - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
  - Activitats interactives sobre l'antonímia, l'oració i els seus constituents i les normes d'accentuació.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la lectura i la tasca podem visitar webs sobre la sabana o la vida natural en general.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiables).

- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?